

Sayı : 34930642-610 - 20367
Konu : Soru Önergesi

13.13/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

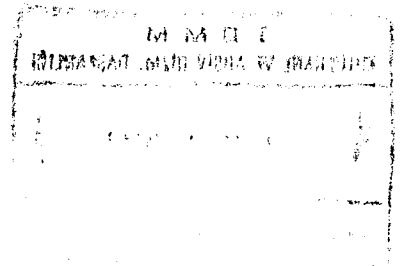
İstanbul Milletvekili Sayın Erdoğan TOPRAK tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen 7/13270 Esas Numaralı yazılı soru önergesine verilen cevabi yazımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EK: Soru Önergesi cevabı (... sayfa)

İstanbul Milletvekili Sayın Erdoğan TOPRAK’a Ait 7/13270 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

İlgili soru önergesinde;

“Kadının çalışması hem kendi bireysel gelişimini, hem ekonomik bağımsızlığını, hem de ülke ekonomisini olumlu yönde etkileyeceği için kadının çalışmasını etkileyecek değişkenlerin belirlenmesi önem kazanmaktadır.

Türkiye’de çalışma yaşına gelmiş 100 kadından sadece 30’u çalışmaktadır. İşsiz lise mezunu kadınların sayısı ise erkeklerin iki katıdır.

Söz konusu derin uçurumun, toplumsal yapının kuvvetlendirilmesi için kontrol altına alınması ve giderilmesi gerektiği açıktır.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Başbakanlığın yayınladığı ve daha çok kadının çalışmasını ve iş hayatında kadın erkek eşitliğini sağlayacak kurallara rağmen, birçok ilde kadınların çalışma hayatına katılmasına yönelik projelerin kişilere bağlı yürümesine nasıl bir denetim öngörülmektedir?

CEVAP 1: Diğer alanlarda olduğu gibi kadın istihdamı alanındaki projeler de belirli bir kurumsal iş planı çerçevesinde yürütülmektedir. Bu bağlamda söz konusu projelerde kişilere bağlı bir uygulama söz konusu değildir. Bununla birlikte ülkemizde gerek bütçe kaynaklarıyla gerekse uluslararası fon kaynaklarıyla finanse edilen projelerin kabul edilmesi ve uygulanması sürecinde belirli koşulların yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu süreçte hem hedef kitleye hizmetin en iyi şekilde verilmesi hem de kaynak israfının önlenmesi açısından projelerin sürdürülebilirliğinin sağlanması en önemli önceliklerden biridir.

SORU 2: İllerde toplanan istihdam ve mesleki eğitim kurulları planladığınız şekilde verimli çalışmakta mıdır? Kadın temsiliyetinin dışarıdan gözlemci olmakla sınırlı olması yeterli midir?

CEVAP 2: İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarının (İİMEK) oluşturulma amacı, farklı kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve eş güdümü sağlayarak, işsizlikle mücadelede yerel olanakların ve kaynakların harekete geçirilmesidir. Mevzuata göre İİMEK’ten beklenen öncelikli görevler; yerel işgücü piyasasının durumunun, ihtiyaçlarının ve sorunlarının ildeki ilgililer tarafından belirlenip izlenmesi, işgücü talebi bulunan alanlarda meslek kurslarının düzenlenmesinin sağlanması, istihdam kayıplarının önlenmesi ve yeni istihdam alanlarının gerçekleştirilmesidir.

Bununla birlikte 2010/14 sayılı Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması konulu Başbakanlık Genelgesi’nde değişiklik yapılarak İİMEK’lerde kadın istihdamının artırılmasına yönelik çalışmalara ağırlık verilmesi ve kurullara kadın konusunda

faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarından bir temsilcinin katılımının sağlanması hususlarında çalışmalar sürdürülmektedir.

SORU 3: Kadınların çalışma hayatında yer almasını sağlamak için dönemler itibariyle ne kadar bütçe ayrıldı? Ayrılan bütçe; belirlenen hedeflerin yerine getirilmesi için yeterli midir?

CEVAP 3: Bakanlığımız Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 9 ve 22 nci maddelerine göre görevleri arasında; kadınlara yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmek ve koordine etmek, kadına karşı ayrımcılığın önlenmesi, kadının insan haklarının ve toplumsal statüsünün korunması ve geliştirilmesine yönelik ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesi çalışmaları yer almaktadır. Bu görevler yerine getirilirken Bakanlığımız bütçesinden Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü için ayrılan bütçe kullanılmaktadır. Bakanlığımız 2011 yılında kurulmuş olup, 2012 ve 2013 yıllarına ilişkin verilen aşağıda sunulmuştur.

Yıllar	Bütçe ödeneği (TL)
2012	5.724.000
2013	11.585.600

Bununla birlikte Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın 2013-2017 Stratejik Planı'nda "Toplumda sosyal ve ekonomik eşitsizliği giderme" stratejik hedefi yer almaktadır. Söz konusu stratejik hedef kapsamında kadın istihdamının artırılması amaçlanmakta olup, Bakanlığımızca çalışmalara devam edilmektedir.

SORU 4: Ülkemizde mikro krediler kadın istihdamına alternatif ancak, kadınlar ödeyemeyince bu kez ciddi borca girerek zor durumda kalmaktalar ve daha kötü sonuçlar doğmaktadır. Sonuçların analizi yapılmakta mıdır?

CEVAP 4: Kadın girişimciliğinin teşvik edilmesi ve yoksulluğun önlenmesi için önemli araçlarından olan mikro kredi uygulamalarının yaygınlaştırılması amacıyla Bakanlığımızın İçişleri Bakanlığı nezdindeki girişimleri neticesinde, konu İçişleri Bakanlığı tarafından 81 İl Valiliğine iletilerek illerde mikro kredi uygulamaları başlatılmış olup, 81 ile yaygınlaştırma çalışmaları sürdürülmektedir.

Valiliklerce başlatılan ve yürütülmekte olan kadına yönelik mikro kredi uygulamalarına ilişkin envanter oluşturulması amacıyla Valilikler tarafından altışar aylık dönemler halinde Bakanlığımıza iletilen uygulamaları ve gelişmeleri içeren bilgiler doğrultusunda envanter çalışması yapılmaktadır.

SORU 5: Dini yönelimle kadınların çalışmasına yönelik tutumlar arasındaki ilişki ülkemizde kadınların iş dünyasına katılımını güçleştirmekte midir?

CEVAP 5: Kadınların istihdama katılımı üzerindeki önemli etkenlerden biri sosyo-kültürel faktörlerdir. Yasalarla sağlanan eşitlikçi yapıya rağmen, kadının sosyal hayata ve çalışma hayatına katılımı konusunda mevcut olumsuz değer yargıları, gelenek ve görenekler toplumsal bir zihniyet dönüşümünü gerekli kılmaktadır. Bununla birlikte din faktörünün doğrudan kadın istihdamı üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğunu ortaya koyan bilimsel bir çalışma bulunmamaktadır.

SORU 6: Şiddet mağduru, kocası ölmüş, boşanmış veya tahliyesine az kalmış cezaevindeki kadınların sosyal hayata katılımının sağlanmasına yönelik projeleriniz var mıdır? Bu durumdaki kadınların çocukları için çözüm önerileriniz nedir? Bu projeler kimler tarafından yürütülecek – projelerin denetimi nasıl sağlanacaktır?

CEVAP 6: Bakanlığımız kadının insan haklarının korunması ve geliştirilmesi ile kadınların sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal yaşamdaki konumlarını güçlendirmek, hak, fırsat ve imkânlardan eşit biçimde yararlanmalarını sağlamak üzere çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda;

- İlgili tüm tarafların katkı ve katılımları ile hazırlanan “6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun”, 8 Mart 2012 tarihinde TBMM Genel Kurulu’nda oy birliği ile kabul edilmiştir. Kanunun uygulanması hakkında yönetmelik taslağı, ilgili tüm tarafların görüşleri çerçevesinde hazırlanmış ve Başbakanlığa sevk edilmiştir. Kanun ile şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amaçlanmaktadır. Kanunda, şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kişilere yönelik alınabilecek tedbirler düzenlenmiş; geçici maddi yardım yapılması, psikolojik, meslekî, hukukî ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi, korunan kişinin çocukları varsa çalışma yaşamına katılımını desteklemek üzere Bakanlık bütçesinin ilgili tertibinden karşılanmak suretiyle kreş imkânının sağlanması başta olmak üzere pek çok tedbir yer almıştır.
- Kanun ile “Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri”nin hizmete açılması ve bu merkezlerin 2012-2013 yıllarında Bakanlıkça belirlenen illerde pilot uygulamaya başlanması hükme bağlanmıştır. Bu doğrultuda 14 pilot il belirlenmiş olup 6 Aralık 2012’de vaka kabulü yapılmaya başlanan 11 ilde merkezlerin toplu açılışı gerçekleştirilmiştir. 3 ilde ise hizmete açılması yönünde çalışmalar devam etmektedir. Merkezler; şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik olarak, şiddete uğramış ya da şiddete uğrama riski bulunan kadınların başvurabileceği, danışmanlık, rehberlik ve yönlendirme hizmetleriyle, ihtiyaç duydukları konularda güçlendirici ve destekleyici hizmetleri veren ve izleme çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esası ile yürüten yapılanmalardır. Merkezlerde

uzman personel tarafından kadınların sosyal hayata katılımının sağlanması ve güçlendirilmesine yönelik olarak hakları, destek alabilecekleri kurumlar, iş bulma ve benzeri konularda rehberlik etmek ve meslek edindirme kurslarına katılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak; psiko-sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde yardım ve danışmanlık çalışmaları yürütülecektir.

- Şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesine yönelik mekanizmalardan bir diğeri kadın konukevleridir. Halihazırda ülkemizde Bakanlığımıza bağlı 77; sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlere bağlı 33 olmak üzere toplam 110 konukevi hizmet vermektedir. Konukevlerinde fiziksel, duygusal, cinsel, ekonomik ve sözlü istismara veya şiddete uğrayan kadınların, şiddetten korunması, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi ve güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Konukevlerinden hizmet alan kadınların iş ve meslek sahibi olabilmeleri için Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı Halk Eğitim Merkezleri ve İş Kurumu İl Müdürlükleri ile işbirliği yapılmaktadır. Gizlilik ilkesi göz ardı edilmeden bu hizmetlerin gerektiğinde kadın konukevinde verilmesi de sağlanabilmektedir. Kadın ve çocuk sağlığına ilişkin olarak da İl Sağlık Müdürlükleri ile işbirliğine gidilmek suretiyle kadınların sağlıklı ilgili bilgi ve bilinç düzeylerinin artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Ayrıca kadın konukevinden hizmet alan kadınların iş bulmalarına destek verilmesi için Belediye Başkanlıkları, İş-Kur ve Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri ile işbirliği çalışmaları yapılmaktadır.
- Ayrıca aile içi şiddet nedeniyle evlerinden ayrılan ve yaşamına yeniden başlayan kadınların bir iş ve meslek edinmesi için sürdürülen çalışmaların daha da güçlendirilmesi amacıyla, 26 Eylül 2011 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı ile, 17.02.2012 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile 10.02.2012 tarihinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile işbirliği protokolleri imzalanmıştır.
- Kocasını ölmüş kadınlara yönelik olarak ise Bakanlığımız ve Boğaziçi Üniversitesi tarafından “Eşi Vefat Etmiş Kadınlar için Bir Nakit Sosyal Yardım Programı Geliştirilmesine Yönelik Araştırma Projesi” yürütülmüş; proje hedefleri doğrultusunda 3294 sayılı Kanun kapsamındaki eşi vefat etmiş kadınların tahmini sayısı ortaya çıkarılmış, bu kapsamdaki kadınların sosyo-ekonomik durumları tespit edilmiş ve yoksunluk durumu, gelir durumu, yaş grupları gibi değişkenler çerçevesinde muhtaçlık durumlarına göre gruplandırılması yapılmıştır. Bu kapsamda Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu kararı ile 2012 yılında eşi vefat etmiş kadınlara yönelik düzenli nakdi sosyal yardım programı başlatılmıştır. Söz konusu kitleye yönelik olarak yerel düzeyde SYDV’lerce veya diğer yardım kuruluşlarınca aynı veya nakdi yardım programları uygulanmaktadır.

SORU 7: “Cam Tavan Sendromu”, bir kadın belirli bir noktaya kadar yükseldikten sonra önemli bir terfi beklediği anda adını tam olarak ortaya koyamadığı nedenlerden ötürü istediği terfi alamama durumu şeklinde açıklanmaktadır. Türkiye’de son derece yaygın olan “cam tavan sendromu”nu yaşayan kadınlar için, iş dünyasına yönelik

kadınlar adına bir mücadele programı söz konusu mudur? Bu tür şikayetleri olan kadınlar için nasıl bir yol haritası öngörülmektedir?

CEVAP 7: İlgili tüm tarafların katkı ve katılımıyla hazırlanan ve yürürlüğe giren “2008-2013 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı”nda Pekin Eylem Platformu’nda belirlenen kritik alanlar esas alınmıştır. Eylem Planı’nın “Yetki ve Karar Alma Mekanizmaları” bölümünde kadınların gerek kamuda gerekse özel sektörde yükselmelerinin desteklenmesine ve önlerindeki engellerin kaldırılmasına yönelik hedefler ve stratejilere de yer verilmiş, sorumlu ve işbirliği kuruluşları belirlenmiş olup Eylem Planı 6 aylık dönemsel toplantılar ve raporlar yoluyla izlenmektedir. Söz konusu raporlar Bakanlığımız kurumsal web sayfasında yayınlanmaktadır.